

Alte Drucke

**Lerung ende || vermaenung met || bequame gelijckenissen ||
wtgesproocken/ totter || Ghodtsaelicheit || dienstelick.|| ...
||[v. David Joris]**

Joris, David

Rostock, 1546

VD16 ZV 27234

Een kostelyck Klennoet.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-148581

Een kostelyck Klennoet.

Doit mijn kinderen de
mijn ziele onder waerheit
bemint. Wildy weten of gy
in de vruntſchap Gods ſtāt
van hem in lieffden bekent
ſijt/ſoe moet gy v aart/geeſt
ende weſen:v herte/sin/wil
le ende moet wel jnt licht onderſoecken : weten
off dat dubbeleert / geueiſt / goerdunkende/
moetwillich/ende van verkeerder booser ſtolter
aart/gantz grondich ſich ſeluen allene lieuende
is ende de met hem ſijn: oder datter alleen arm
ellendich/ſondich/franck ende faetyuich vol ge
brecks is: in welcken men geen hoemoet noch
berōminge/ſonder droefheit/ſchānte en ſchan
de genoelt. Dan dat verneemt die voergendm
de verkeerde aart niet. Daerom is dat nu ſoe
veel wel geſecht/ off den enen noch maer mens
ſchelijck verduruen ende geſchent/boos oder ge
quaedet is / dander beeiſelijck wetende boos/
naemelick moetwillich/stolt / jnt alderquaetſte
quāt verherdende/gōrdunkende/geueiſt/dub
beleert/den rechten Zelhont ende boosewichte
van hert/ſin/ wille ende moet eensins/van aff
ualliger gelückter aart/ ten quāden/weder Wor
ende ſynen Chriſtum geneicht is: die lieuer had
dedat

de dat Godt niet waer / dan hy te schande / wt
sijn eere komen solde: die waerheit lieuer tot los-
gen (wanneert hem betreft) schelt ende holt/
dan hy loegenachtich ende niet oprecht solde ge-
houden werden: sijn seluer lieuer gepresen / be-
mint ende groot geacht / dan Godt: konnent an-
ders niet verdraegen / wanneer sy haer eere dār
hy verliesen solden. Iē alsulcke sijn etlijcke van
aarde / als sy dat in contrary naeder waerheit /
wie het recht sy / sinēcken ende proeuen moeten
soe vereysen en grimmen sy daer in: Om weles-
ker wille die rechte affghrondische alderbooste
hypocritigen aart / dat lams flect (hoe geheel
hem den aart en dat wese in tegē is) sich lieuer
antreckt / hem seluen laech maect / klein / arm
ende niet bekent / op dat hy des te bet in waers-
dicheit eere ende glorie bliuen / voer heyligh /
vroem ende oprecht gehouden werden mocht /
dan hy Godt sijn rechte eere / der hem vanden
seluigen in sijn schande toekompt / geuen solde.
Soe gy v mijn kinderen soedanch van herten
benijnt / soe moechdy secker dencken dat gy ins-
den haet en gramschap Gods staet / Euen als
die sijn viant ende niet sijn vriend sijt. Daerom
ondersoeckt v seluen immer alle weghen / ende
proeft v herten / die gront dīnder zielen / al v
gemoet / op dat gy weet off gy int gelooue staet
Gods vriend oeder viant bist oder niet. Want
soe gy v herte gevoelt veele lieuer Gods vriend /
dan sijn viant te sijn / sō en ist niet gār wt. Son

der wārt dat gy v niet van sijnder aart in geen
der wyse / dan bet contrary in alle maenieren
met v wille / herte / sin ende moet onberouwes
lijck beuont / soe waert ghewisselick wt. Welck
van noeden waer te weeten / op dat ghy v dan
daer in ontfetten / tot achterdenckinge ende bes
weginge koemen solt. Jae by aeuentyr v dan
heel wel veranderen / en anders van sin laeten
maecken solt van herten / soe gy in sulcken ghes
ichte rouwe tegenwoordich van sulcken grus
welijcken aart by v beuont. Om hier niet suys
melick in te sijn ist van noeden te ondersoecken
diervijl het licht by is. Wie ouerst die dysters
nisse lieuer heeft ende niet seën en wil / die heeft
sijn oordel al wech / jae al wech: hy gaet daer hy
gaet / hy gaet in de verdoemenisse. Daerom on
dersoeckt ende proeft v seluen wie ghy sijt: Dat
gy oick effter Godt bydden / vast an holden en
v onder sijn hoocheit en moegentheit jnt Woort
willich gelijck dōr die kentenisse sijnder almach
ticheit begeuen moecht. Ouerst wie sich in den
Aart / Geest ende Wille Christi van herten jnt
ondersoecken gesint vynt / sal in sijn Aart ver
blyden / hem sonder onderlaet dancken en loez
uen / dat hy v een goeden sin / aart ende gheest
doer sijn lieffde jnt Woort der Genaden by ge
lechte ende sonderlinge verkoeren heeft: daer in
een lust ende verhoeginge scheppen / alijt hoe
langer hoe meerder.

Alsulcken aart / geest ende wesen bemine
die

die **HEERE**: Der anderer / wie ick ghesecht
heb/ ontfent hy: Jae die ontfent hy/ seg ick: en
ick/ die **HEERE** sy loff/ oick. Nochtans sul-
len alsulcke verkeerde herten/ moetwillige stol-
te quaetdoenders/ rechte Engelen oder Dienars
des Duuels oick/ wie geschreuen is / stoltelick
foemen kloppen/ seggen **HEERE HEERE**
doet ons op. Wat teicken is dat/ off waer wt
sal haer dat foemen? Naemelick daer wt / nae
mijn verstant/ Om dat sy sich gheen stolticheit
ontfeen/ haer gedocht hebben oick Gods Volck
te sijn: goede werken (daer sy haer op verlae-
ten) ende synen wille gedaen hebben/ in synen
Naeme die Duuelen wt gedriuen/ op der strae-
ten gepropheteert/ de schrift wt gelecht te heb-
ben: Nochtans sal haer de **HEERE** dies niet
te minder antwoordende seggen: Gât van my
gy quaetdoenders/ ick kenne v niet: jae hebbe v
noyt gekent/ te weten: daer voer goet genoegh
off waerdich angeseen mijn Rijkje in te ghaen.
Hoe dat? Alsoe: Want wie daer wil ingaen of
dat innemen/ moet dat wie een kinteken / dat
is/ in eenuuldicheit des herten innemen ende
besitten: Dat alsulcken verkeerden / schalcken/
listigen voergenoemden aart niet willen/ noch
om der schanden ende haerder eeren willen n-
en konnē. Dan alsulcken stolten/ moetwilligen
verkeerden Aart/ de naectur/ nae mijn begrip/
soe niet ingelijfft/ ten eersten byghelecht en is/
sonder is naemaels naeden val Ade/ inde Dra-
eck

eck van soeuen hooffden/dolde Slange/daffal
lige mensch/ doer ongelouicheit ende schalcks
heit (die sich in den tijt off woort des gelooffs/
ende simpelheit Christi eerst recht verrept) hoe
langer hoe meerder innerlijck toeghefoemen.
Daerom hoedt v van sulcken wesen ende geest
alderongerechtheit. Ten mach oick anders n^z
sijn/ dat sich ongelouicheit ende schalcheit ver
reppen off opwerpen konnen/sonder tghelooff
ende de eenuuldicheit off simpelheit: Euen wie
twee sonder een niet bestaen moegen: Want te
gen kan niet eer foemen voer dat meede daer
eerst sy. Wie sich dan noch in der tijt dat Godt
ons wil mede oder hulperich sijn achterholt en
sulcks weygerende is/ die neemt die verkeerde
tegenheit an/ en wort gantz verkeert inden ver
keerden aart. Waerom hy die/ seg ick/ derhals
uen ontkennen sal/ jae segghen wil ende mach
met waerheit: Ick hebbe v noyt ghekent. Dat
oick alle waere geloeuigen oder heilighen met
hem insgelijcks amenden off stemmen sullen.
Dan dat en sal/ wil/ kan noch en mach hy niet
totten armen sondaren oder francken ende fae
tyuigen/ die vol gebreecken ende yaemericheit
den sonder haeren wille sijn. Waerom? Daers
om dat hy sulcks gelijck met haer in een gelijcke
wesen versocht/ die elendicheit en tentacie ghes
proeft heft nader scirfuyre/ soder n^z de verkeer
de/dubbeleerde moetwillige bosen aart. Daers
om is de hier wgesloeten/ dat hy vry hier segs
gen

gen mach met waerheit: Ick ken v niet: jae heb
be v noyt geket: Bidde oick niet daer voer/ dan
voer die niet en wisten wat sy deden: Ghebiet
dermaeten oick niet/ dan contrary wort benon
den/ verstaet: Naemelick/ dat sy syne vianden
den goeden Geest der Genaden in haer seluen
daernae in een anderen wt haet ende nidiheit
werede sijn: Des sijn sy hem vreemt en onbeket
en werden verde van hem verscheiden/ heten
gan metten dunel en syne Engelen als vermale
dijt: te weten/ quaet gesproocken off dat niet
en doch gheordelt: derhaluen int verlies ende
eeuige helsche vuur wech gewurpē. Daer vdr
ons die **HEERE** doer synen beminden wil be
hoeden altijt ende eeuwelijck.

Kinderen wachtet v voer sulcken Goe
losen Boosen sin/ ende quaede verkeerde wils
le. Dan holdet v altijtronder de gehoor
saemheit der Waerheit Christi/
in een nederich ghemoet
ende reyne Dese
des **HE**
REN
Amen. Amen.

